

NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
MÉDIATANÁCS

2020. évi felügyeleti terv

Budapest, 2019. november 26.

Tartalom

I.	<i>Bevezetés</i>	3
II.	<i>Általános hatósági felügyelet</i>	4
1.	Az országos médiaszolgáltatók rendszeres figyelése	4
2.	A körzeti és azon országos vételkörzetű médiaszolgáltatók figyelése, amelyek az országos mintában nem kerülnek vizsgálatra	4
3.	A helyi (frekvenciás és vezetékes) médiaszolgáltatók figyelése	4
4.	A közösségi médiumok figyelése	5
5.	A reklámhangerősség mérése	5
6.	A Nielsen Közönségmérés adatbázisán alapuló vizsgálatok	5
7.	A digitális médiaszolgáltatásban terjesztett JBE lineáris médiaszolgáltatók eredetileg nem magyar nyelven készített filmalkotásainak ellenőrzése [Mtv. 38. § (3) bekezdés]	6
8.	A kereskedelmi közlemények közzétételének vizsgálata	6
9.	A Klasszifikációs ajánlás hatásának feltérképezése	7
10.	A hír- és magazinműsorok kvantitatív elemzése, a 35%-os bűncselekmény-arány vizsgálata a hírműsorokban	7
11.	Filmadatbázison alapuló vizsgálatok	8
12.	A gyermekszűrés-célvizsgálat eredményei és a hat éven aluliaknak nem ajánlott korhatári kategória alkalmazása	8
13.	A kiskorúak védelme érdekében alkalmazott hatékony műszaki megoldással kapcsolatos követelmények ellenőrzése	9
14.	A hallássérültek számára készített feliratokkal és jelnyelvi tolmácsolással kapcsolatos törvényi előírások teljesülésének ellenőrzése	9
15.	A látássérült nézőket segítő televíziós szolgáltatások ellenőrzése	10

I. **Bevezetés**

A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) 2019. augusztus 1-jei módosítása érintette a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: **Hatóság**) Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) piacfelügyeleti tevékenységét is, bevezette továbbá az új, 168/A. §-t, mely felügyeleti terv készítési kötelezettséget ír elő.

Ennek megfelelően a Médiatanács az előző év felügyeleti tapasztalatainak figyelembevételével éves felügyeleti tervet készít a tárgyévvel megelőző év december 1-jéig, és azt tizenöt napon belül az internetes honlapján közzéteszi. A terv az első félév tapasztalatai alapján a félév végén felülvizsgálható, és amennyiben szükséges, a Médiatanács azt módosíthatja. A módosított felügyeleti tervet a Médiatanács a módosítástól számított tizenöt napon belül internetes honlapján közzéteszi.

A Médiatanács évente beszámolót készít a felügyeleti tervében foglaltak teljesítéséről, felügyeleti tevékenységének eredményéről, megállapításairól, valamint a felügyeleti döntések alapján felmerülő jogszabály-módosítási javaslatokról. A beszámolót a Médiatanács annak elfogadásától számított tizenöt napon belül internetes honlapján közzéteszi.

A felügyeleti terv a Médiatanács által – az Mttv. 167. § alapján – folytatott általános hatósági felügyelet keretében célzatosan vizsgálni kívánt területeket és a vizsgálattal érintett alanyi kört érinti, figyelembe véve az Mttv. 2019. augusztus 1-jén hatályba lépett módosítását is.

Jelen dokumentum ugyanakkor nem tartalmazza a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozó, ún. bejelentések (és kérelmek) alapján hivatalból indított, de előre értelemszerűen nem tervezhető ellenőrzések körét.

II. *Általános hatósági felügyelet*

Az általános hatósági felügyelet keretében a Hatóság az Mttv. 167. §-a szerint hatósági ellenőrzést végez és amennyiben a Médiatanács az ellenőrzés eredményeként jogszabálysértést vélelmez, lefolytatja a hatáskörébe tartozó eljárást.

1. **Az országos médiaszolgáltatók rendszeres figyelése**

A Médiatanács általános hatósági felügyelet és ellenőrzés keretében rendszeresen vizsgálja az országos médiaszolgáltatókat. Mintavétel alapján, véletlenszerű sorsolással, naponta egy televízió/rádió három műsorórát (a legnézettebb/leghallgatottabb időszámból kettő órát, továbbá egy véletlenszerűen kiválasztott órát) ellenőrzi az Mttv.-ben és a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvényben (a továbbiakban: **Smtv.**) foglalt rendelkezéseknek való megfelelés szempontjából.

2. **A körzeti és azon országos vételkörzetű médiaszolgáltatók figyelése, amelyek az országos mintában nem kerülnek vizsgálatra**

A Médiatanács a vonatkozó törvények előírásainak betartását e területen is mintavétel alapján ellenőrzi, médiaszolgáltatóként két műsoróra (a legnézettebb/leghallgatottabb időszámból és egy véletlenszerűen kiválasztott periódus egy-egy órája) kontrollálásával. A metodika alapján havonta valamennyi érintett médiaszolgáltató ellenőrzésre kerül.

3. **A helyi (frekvenciás és vezetékes) médiaszolgáltatók figyelése**

A Médiatanács a médiumok nagy száma miatt indokoltnak tartja az évente kezdeményezett ellenőrzés fenntartását, amelynek keretében a sorsolással kiválasztott médiaszolgáltatók ellenőrzése két műsoróra terjed ki, különös tekintettel a szerkesztett programokra.

4. A közösségi médiumok figyelése

A közösségi médiaszolgáltatások ellenőrzésének rendjéről az Mttv. 66. § (6) bekezdése rendelkezik: „[...] az (5) bekezdés alapján történő elismerést követően a Médiatanács legalább kétévente - új szolgáltatás esetében az első év után is - részletes, legalább hét műsornapra kiterjedő - vizsgálat során eljárásában hivatalból vizsgálja a médiaszolgáltató működését”. 2020-ban az új médiapiaci szereplők mellett ellenőrzésre kerülnek a 2018-ban már analizált közösségi médiaszolgáltatások is, illetve a rendszeres, sorsoláson alapuló ellenőrzés kiegészül azokkal a kontroll-vizsgálatokkal, amelyeket a Médiatanács esetileg rendel el.

5. A reklámhangerősség mérése

A reklámok hangdinamikájának manipulálása megszokott eszköz, amely gyakorta zavarja a befogadókat, a hangosság érzetének változásai kellemetlenek lehetnek bizonyos befogadási szituációkban. A mérést végző, Humanoid elnevezésű alkalmazás virtuális hangosságmérő műszerekkel monitorozza a médiaszolgáltatók teljes műsorfolyamát, a megadott paramétereket meghaladó szegmensek esetében megjelöli az adott műsorrészeket, időpontokat. A program eredményei validált eszközökkel kerülnek utóellenőrzésre.

6. A Nielsen Közönségmérés adatbázisán alapuló vizsgálatok

A Nielsen Közönségmérés Kft. által mért televíziók műsoraiból több terület ellenőrzése valósul meg, melyek közül a hírműsorok vagy általános tájékoztató műsorszámok időtartamának kontrollálása a JBE médiaszolgáltatóknál a Médiatanács hatáskörébe tartozik.

7. A digitális médiaszolgáltatásban terjesztett JBE lineáris médiaszolgáltatók eredetileg nem magyar nyelven készített filmalkotásainak ellenőrzése [Mttv. 38. § (3) bekezdés]

Az Mttv. 38. § (3) bekezdése értelmében: „A JBE lineáris médiaszolgáltató a digitális műsorterjesztéssel terjesztett valamennyi médiaszolgáltatása során köteles biztosítani, hogy a 19 óra és 23 óra között közzétett, eredetileg nem magyar nyelven készített filmalkotások és filmsorozatok legalább egynegyede eredeti nyelven, magyar felirattal is elérhető legyen, ideértve a 23 óra előtt elkezdődő, de azt követően véget érő műsorszámokat is.” Az idegennyelv-tanulást/használatot segítő, eredeti nyelven közreadott alkotások sugárzása a digitális platformon oly módon valósulhat meg, hogy az nem zavarja a szinkronnal ellátott médiatartalmakat preferálókat. A Médiatanács a JBE médiaszolgáltatókra vonatkozó, az Mttv. 38. § (3) bekezdésében előírt kötelezettség betartását az év során folyamatosan ellenőrzi.

8. A kereskedelmi közlemények közzétételének vizsgálata

Az NMHH egy saját fejlesztésű szoftver segítségével végzi a legnézettebb médiaszolgáltatások kínálatában megjelent premier reklámok analízisét. Az adatfelvétel során 96 szempontból kerülnek elemzésre az először bemutatott klasszikus reklámok tartalmának és közzétételének jellegzetességei, mint pl. a kereskedelmi üzenet műfaja, célcsoportja, ábrázolásmódja, a reklámozott termék/szolgáltatás vélelmezett ára. A rendszer segítségével könnyen kiszűrhetők a kereskedelmi üzenetekben felbukkanó tiltott vagy káros tartalmak.

A termék megjelenítéssel és a támogatással kapcsolatos információkat ugyancsak adatbázisba rendezi a Hatóság. Az adatgyűjtés révén hatékonyabb e kereskedelmi közlemény-típusok közzétételére vonatkozó szabályrendszer betartásának hatósági ellenőrzése, valamint jól nyomon követhető a médiaszolgáltatások termék megjelenítési és műsorszám támogatási gyakorlata. A termék megjelenítés módozatainak feltérképezése a két országos kereskedelmi JBE csatornát (RTL Klub, TV2) érinti.

A támogatási gyakorlatot analizáló kutatás szélesebb körű. A vizsgálati mintában az állandó szereplők (Duna TV, RTL Klub és TV2) mellett – a vételkörzetük alapján – egy-egy hónap erejéig számos közszolgálati és kereskedelmi televízió is helyet kap.

9. A Klasszifikációs ajánlás hatásának feltérképezése

A Médiatanács az Mttv. 9. § (8) bekezdése alapján a kiskorúak védelmében alkalmazott korhatárbesorolásnál irányadó részletes szempontokra, az egyes műsorszámok közzététele előtt és közben alkalmazható jelzésekre, illetve a minősítés közlésének módjára vonatkozó jogalkalmazási gyakorlatának fő elvi szempontjait 2011. július 21-én ajánlásban tette közzé. A vonatkozó vizsgálat célja feltérképezni, hogy a médiaszolgáltatók mennyiben vették át a piktogramokkal összefüggésben a médiahatóság által javasolt megjelenítési módszereket (pl. televíziók honlapjain, teletexten, internetes műsorújságban), alkalmazzák-e a gyermekbarát piktogramot, végül eleget tesznek-e a korhatár-kategóriák különböző sajtótermékekben történő megjelenítésével kapcsolatos szabályoknak. Az ellenőrzések eredménye negyedéves periódusokban kerül összefoglalásra.

10. A hír- és magazinműsorok kvantitatív elemzése, a 35%-os bűncselekmény-arány vizsgálata a hírműsorokban

A hír- és magazinműsorok kvantitatív tartalomelemzéséről havonta rövid táblázatos összefoglaló készül, amelyet éves szöveges elemzés egészít ki.

A Médiatanács a hírműsorokra vonatkozó adatokat közzéteszi honlapján.

A folyamatosan végzett hírműsorelemzés alkalmas az Mttv. 38. §-ának (1) bekezdésében szereplő kvóta ellenőrzésére is. Az említett jogszabályhely 2019. augusztus 1-jétől hatályos előírása tiltja, hogy a bűnügyi, a demokratikus tájékoztatást nem szolgáló hírek műsoridőre vetített aránya elérje vagy meghaladja a 35 százalékot. A Médiatanács rendszeres elemzései során részletekbe menően regisztrálja a hírműsorok műsoregységeiben előforduló témákat, így az említett csoportba tartozó hírek megkülönböztetése kivitelezhető. A Hatóság a JBE csatornák részére havi rendszerességgel megküldi az általa mért arányokat, és havi periodicitással internetes oldalán is publikálja a feltárt eredményeket.

11. Filmadatbázison alapuló vizsgálatok

Az NMHH évek óta szűri a helytelen klasszifikációval rendelkező filmalkotásokat. A számítógépes szűrés a médiaszolgáltatók által beküldött jegyzőkönyvek és a honlapon keresztül elérhető filmadatbázis összevetésén alapszik, mely képes célzottan kiválasztani a problematikus műsorszámokat. A számítógépes alkalmazás havonta hasonlítja össze a médiaszolgáltatók jegyzőkönyveiben foglalt korhatár-besorolásokat a filmadatbázisban jegyzett klasszifikációs kategóriákkal. Amennyiben a szoftver a filmcím alapján egyezést talál, úgy a konkrét alkotásra megadott korhatárok átlagát (FSK, MPAA, BBFC, Nemzeti Filmiroda) és a médiaszolgáltató által jelölt kategóriát összehasonlítja, majd azokat az eseteket, ahol szignifikáns differenciát észlel, kilistázza. A jegyzőkönyv és a műsorszám felvételének összehasonlítását követően a műsorszámok ellenőrzésre kerülnek.

A Médiatanács rendszeresen kontrollálja a Magyarországon fogható, de külföldi joghatóság alá tartozó, és többségében klasszifikáció-köteles műsorszámokat közzétevő médiaszolgáltatók műsorkínálatát is. A vizsgálat során az adott országra vonatkozó szabályokat és a magyar médiajogi rendelkezéseket veszi figyelembe, azok összevetése mellett.

12. A gyermekműsáv-célvizsgálat eredményei és a hat éven aluliaknak nem ajánlott korhatári kategória alkalmazása

A hétvégi kora reggeli műsorsávok kiemelt figyelmet igényelnek, mivel ebben az időszakban, az ún. gyermekműsávban, a védendő korosztály lazább szülői kontroll alatt, esetenként szülői felügyelet nélkül néz televíziót. Az ellenőrzésre negyedéves rendszerességgel kerül sor a TV2, RTL Klub és M2 csatornákat illetően. A korábbi évek eredményei és az Mttv. rendelkezéseit kiegészítő Klasszifikációs ajánlás által biztosított támpontok fokozatosan fejtették ki pozitív hatásukat.

13. A kiskorúak védelme érdekében alkalmazott hatékony műszaki megoldással kapcsolatos követelmények ellenőrzése

Az Mttv. módosulása következtében a kiskorúak védelmével kapcsolatos hatékony műszaki megoldások ellenőrzésének módszertana is megváltozik, az önbevallást a megoldások hivatalbóli ellenőrzése váltja fel. A vizsgálatok mintáját a legnagyobb eléréssel rendelkező műsorterjesztők szolgáltatják. A szolgáltatók próbavásárlással kerülnek ellenőrzésre, a készülékek és a felkínált módszerek így részletesebb tesztelés alá vonhatók. Válasz kapható például a következőkre: az EPG alapján működik-e a szűrés, megkerülhető-e a PIN kód, milyen tájékoztatást kapnak az ügyfelek a kiskorúak védelmével kapcsolatos szolgáltatásokról stb. A metodika segítségével közvetlenül vizsgálható, hogy a médiaszolgáltatók eleget tesznek-e a törvény és az ajánlás követelményeinek. A tapasztalatok félévente kerülnek összefoglalásra.

14. A hallássérültek számára készített feliratokkal és jelnyelvi tolmácsolással kapcsolatos törvényi előírások teljesülésének ellenőrzése

A rendszeresen végzett vizsgálat célja a hallássérültek számára készített feliratokkal és jelnyelvi tolmácsolással kapcsolatos törvényi előírások teljesülésének ellenőrzése. A műsorok elemzése meghatározott szempontrendszer szerint, egy erre a célra kifejlesztett webes alkalmazás segítségével történik. Az ellenőrzés nyolc televíziós csatorna programjára irányul, melyekből hat közzszolgálati (M1, M2, M4, M5, Duna Televízió, Duna World), kettő kereskedelmi (RTL Klub, TV2) médium. Négy általános tematikájú televízió mellett egy hír-, egy sport-, egy gyerekcsatorna, valamint egy kulturális tartalmakat sugárzó szolgáltató szerepel. Az egyes hónapokban a nyolc médiaszolgáltató összesen 32 véletlenszerűen kiválasztott műsornapja kerül vizsgálatra. Valamennyi elemzésbe vont csatornán havonta négy nap analízisét végzi el a Médiatanács a 00:00-tól 24:00 óráig adásba kerülő műsorszámokra vonatkozóan. A vizsgálat eredményei az ellenőrzésbe vont napok adatain és az abból nyert átlagértékeken alapulnak. 2020 szeptemberétől az Mttv. kapcsolódó előírásai valamennyi országos audiovizuális médiaszolgáltatóra vonatkozni fognak. A vizsgálat eredményeiről havi jelentés készül, a Médiatanács a féléves adatokat közzéteszi honlapján.

15. A látássérült nézőket segítő televíziós szolgáltatások ellenőrzése

Az Mtv. módosítása következtében 2020 szeptemberében életbe lépő szabályok bevezetése komoly előkészítést, felkészülést igényel. Ehhez szükséges a nemzetközi példák és a hazai helyzet feltérképezése, a különböző megoldások bemutatása, ajánlás közzététele, amely a normák megfogalmazása mellett konkrét javaslatokkal is segíti a médiumok ezirányú tevékenységét.

A felkészülési időszakot követően 2020 szeptemberétől kerül sor a rendszeres hatósági ellenőrzésre az érintett médiaszolgáltatóknál.

Budapest, 2019. november 26.